

להתהוות

גליון שבועי לגילוי אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמידיו

הלימוד היומי בספרי חסידות

לשבוע הבעל"ט
ספה"ק יושר דברי אמת

יום	סימן
ראשון	ראש השנה
שני	נו [ב]
שלישי	נד [א]
רביעי	נד [ב] עד ד"ה ואם יתן
תמישי	נד [ב] מד"ה ואם יתן

0722 531 385
646 518 1014

השבוע בקו
ירח האיתנים
שיעורים ושמועס' נפלאים בענייני
חודש תשרי
בהיכל המרכזי שלוחה 9
ובשלוחת המועדים 30

ראש השנה תשפ"ד / גליון ער"ה

נקודה מתוך דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רוח אפנו

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה

דיבורי חסידות

אין לנו אלא לצעוק, והוא יתברך יקרב אותנו אליו

אמרו חכמנו ז"ל (ר"ה לה): אמרו לפני מלכותי כדי שתמליכוני עליכם וכי ובמה בשופר.

ומבאר בספה"ק קדושת לוי (לקוטים, תבא) על פי משל למלך שבנו חביבו חטא לפניו והוצרך לגלותו מפניו עד שישוב, אבל היות כי נכמרו רחמי האב המלך על בנו, וטיכס עצה למען יוכל בנו לחזור אליו, הפקיד המלך את כל אוצרותיו ביד עבדו, ואף הרשה לו להשתמש בהם בנתיים, כדי שמיד כאשר יתעורר הבן לשוב אל אביו יהיו מוכנים לו כל האוצרות.

אבל העבד שהיה רוצה מאוד את כל האוצרות לעצמו, ולא איכפת לו טובת רבו, עשה תחבולות למען לא יתקרב הבן אל אביו, וציערו והרחיקו ומנע ממנו לחזור אל אביו. וכראותו כי הבן, התבונן הרי זה לא יתכן שהאב רוצה את העבד יותר ממני, וכיצד יתכן דבר כזה שהעבד מקורב אל אבי יותר ממני, על כן השכיל לעשות וצעק בקול גדול אל אביו: אבי אבי אני רוצה לחזור אליך, תשפיע עליי ברחמיך הרבים כל טוב, וכשמוע כן המלך החזירו וקירבו אליו, וריחק את העבד אשר ריחק את בנו.

כמו כן אנחנו בני ישראל שמפני חטאינו הגלינו מבית חיינו לבין האומות, אבל הקב"ה שרוצה מאוד בקירבתנו נכמרו רחמיו עלינו, על כן מסר השפע לשירי אומות העולם, כדי שמידי כאשר נתעורר לשוב אליו, יהיה מוכן לנו כל השפע, אבל אומות העולם שרוצים להישאר עם השפע, מרחקים אותנו מאור פניו ית', ועושים תחבולות למנוע מאיתנו לחזור אליו, ונותלים מאיתנו השפע.

ועבודתנו הוא בעיקר לצעוק מעומק הלב אל השי"ת: אבינו הרחמן רחם עלינו, איכה תירש גבירתה, הרי אנחנו בניך החביבים והם כאין נגדך. ואז יתעורר רחמינו עלינו וישוב אותנו אליו ית', ויחזור לנו כל השפע.

זהו כוונת חז"ל 'אמרו לפני מלכותי - כדי שתמליכוני עליכם' שנבוא להכרה שתכלית רצון השי"ת בכל השפעת הבריאה אינו אלא כדי שנמליך אותו עלינו, והרי לא יתכן שהשי"ת רוצה באומות העולם יותר מאיתנו בניו האהובים, 'ובמה בשופר' שמתוך כך אנו צועקים בשופר אל השי"ת להחזירנו אליו, ואז אכן מקרב אותנו השי"ת, עכתי"ד.

נמצינו למדים שעבודתנו הוא להתפלל ולצעוק אל השי"ת, אבי הרחמן רחם עלי, אל תסתר פניך ממני, מתוך הכרה שלא יתכן שיש לו ית' רצון באומות העולם יותר מאיתנו, ולא יתכן שהוא רוצה לרחק אותנו רח"ל, אלא אדרבה כל תכלית רצונו בבריאה הוא מפני רצונו בנו.

ואז יתקיים הבא ליטור מסייעין אותו, כמו שכתב המהרש"א (מרכות י) שעצם התפילה להתקרב אליו, הוא כבר הבחירה בטוב, והשי"ת יסיר מאיתנו כל החשכות והעיוכים, וזוכה לשוב אליו יתברך כראי.

רעוא ריעוין נצ"ו: הדעה והדיבור קיז

הממליכים

ויתחנן לו שקודם שיצא דבר המשפט ימלא שאלתו בדבר אחד: להלביש אותו בגדיו הראשונים שלו בשעה שהולך את המלך מהיער

השופר של מתן תורה. "הנה ככל המשל הנ"ל כמו כן אנחנו עמו בית ישראל, בשעת מתן תורה אשר החזיר הקב"ה על כל אומה ולשון שיקבלו את התורה, ולא רצו, ואנחנו עמו בית ישראל קבלנו את התורה בשמחה ותענוג גדול, עד אשר קדמנו נעשה לנשמה, וקבלנו עלינו עול מלכות שמים והמלכנו אותו למלך עלינו, וקבלנו מצותיו ותורתו הקדושה.

"ועתה פשענו ומרדנו נגדו. ובראש השנה יראים אנחנו מיום הדין אשר בא במשפט על כל נעלם, ולכל איש ואיש נקצב משפטו כפי מעשיו. לכן אנחנו תוקעין בשופר, ומלבישין אנחנו אותנו באותו הלבוש שהיה במתן תורה, שקבלנו את התורה והמלכנו אותו בשופר, כמו שכתוב 'ויהי קול השופר הולך וחזק מאד' כו', והוא כדי שיזכרו לנו מזה הזכות וימחול לנו על כל עונותינו ופשעינו ויפטרו מן הדין ויכתבונו לאלתר לחיים ארוכים וטובים אמן כן יהי רצון". השופר הוא שמזכיר שאנו מכוונים את מלכותו, כמו שהמלכנו אותו במתן תורה בשופר ההמלכה. הרי אומר שאנו הרווח שלו כביכול. הוא כביכול צריך אותו.

הרצון בממליכים

זהו בעצם כל הנקודה של ראש השנה שעלינו להבין:

ראש השנה הוא יום הדין אם וכמה מלכות שמים תצא לפועל בשנה הבעל"ט, כמה יתגלה אורו יתברך בעולם במהלך השנה הבעל"ט. המשפט על כל שאר העניינים הגשמיים, אינו כי אם חלק מהמשפט כמה מלכות שמים תהיה בעולם - שכתוצאה מכך דנים כמה כוחות וגשמיות יקבל האדם כדי להוציא לפועל את גילוי כבודו יתברך.

יכול אדם להיות עסוק ביום הדין של עצמו, במשפט הגשמי שמחכה לו, אבל זה לא מה שיהודים עושים. יהודים באים לבית הכנסת וצועקים "מלך על כל העולם כולו בכבודך והנשא על כל הארץ ביקרך", וכרנו לחיים מלך חפץ בחיים **למען** אלקים חיים". הם מודאגים מיום הדין על מלכות אפילו לא יודעים איך לעזור את המלך להגיע לארמון, מצביע על כך שאנו בני קל חי, ואילו הם נבערים ונפרדים ממנו יתברך.

אך זו עצמה ההמתקה הגדולה ביותר ומשפיעה עלינו שנה טובה ומתוקה. משום שבאותו רגע אנו מעוררים בו יתברך כביכול את רצונו העליון בנו; את הקשר העמוק והנצחי שיש לנו איתו. משום שעצם העובדה שרק אנו היחידים דואגים ומתעסקים בבניית מלכותו, ואילו הגויים היאנשי כפרים! אפילו לא יודעים איך לעזור את המלך להגיע לארמון, מצביע על כך שאנו בני קל חי, ואילו הם נבערים ונפרדים ממנו יתברך.

וכיון שאנו עוסקים גם השנה בהמלכתו יתברך עלינו, אומר השי"ת: הנה הם הם שמחזירים אותי לבית המלוכה; הם שמושיבים אותי על כסא ממלכתי! כמובן שכל פיות המשתנים נסתמים כנגד טענה כזו, והשי"ת כותב אותנו לאלתר לחיים טובים ארוכים ולשלום.

נשא סגנון של ישראל הרה"ק מבראדיטשוב זי"ע את משלו: "משל ומליצה למלך בשר ודם שנסע ליער גדול להשתעשע ולקבל תענוג מצידות חיות ועופות, עד שבא לעמק היער ולא מצא את דרך המלך הנכון והישר לשוב לביתו, וראה ביער אנשי כפרים ושאלום על הדרך ולא הכירו את המלך ולא ידעו מה להשיב לו, כי מעולם לא ידעו את דרך המלך הגדול הנכון והישר.

"עד שמצא איש חכם ונבון ושאלו על הדרך, אז החכם הבין שהמלך הוא, נודעזע לאחוריו ושמע תיכף לרצונו ויראהו את הדרך. כי מרוב חכמתו ידע את דרך המלך הנכון והישר, ויולך את המלך לבית המלוכה וישב אותו על כסא ממלכתו. וימצא האיש המלך חן בעיני המלך מאד וינשאוהו מכל שרי המלוכה, וילבוש את האיש ההוא בגדים יקרים, ואת בגדיו צוה להכניס לבית גנוזו.

"ויהי אחרי ימים רבים, חטא אותו איש להמלך, ויקצוף עליו המלך ויצו לשריו היושבים ראשונה במלכות לשפוט אותו האיש, כדין העובר על מצות המלך. ויצר להאיש מאד, כי ידע כי משפטו יהיה חרוץ לרע לו על דבר אשר חטא נגד המלך. ויפול לפני המלך ויבקש על נפשו, ויתחנן לו שקודם שיצא דבר המשפט ימלא שאלתו בדבר אחד: להלביש אותו בגדיו הראשונים שלו בשעה שהולך את המלך מהיער. וישא לו המלך לדבר ההוא.

"ויהי כאשר הלביש אותו האיש את הבגדים הנ"ל, זכר המלך את גדול החסד אשר עשה עמו אותו האיש, אשר החזיר אותו לבית המלוכה וישיבהו על כסא ממלכתו, ויכמרו רחמי וימצא חן וחסד לפניו, והעביר את חטאתו מלפניו והשיבו על כנו".

באותו רגע שהמלך נזכר שהחכם הוא בעצם זה שממליך אותו - זכה בדיון.

מי מושיב אותי על הכסא?

הנמשל הוא: כשמגיע יום הדין והמשפט הגדול והנורא לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכל מעשיו מונחים על כף מאזנים, והרי פשענו ומרדנו במלכותו, אם כן שואל האדם: במה אצדק לפניו בדין? האם אנסה להתחנן על נפשי? מה אבכה ומה אומר?

אך מבאר לנו הקדושת לוי מה עשה אותו חכם ברגע המשפט הנורא. הוא לא היה עסוק בכלל אם ינצל או לא, הוא הזכיר למלך **שהוא זה שבעצם עוסק בהמלכתו. בהחזרתו לבית המלוכה, בהושבתו על כסא ממלכתו.** דווקא כשהיודי עוסק בהמלכתו יתברך עליו ביום הזה - זוהי ההמתקה הגדולה ביותר. כשכביכול השי"ת אומר: אני צריך אותו כדי לכונן את מלכותי. את כל רצוני בגילוי אורי יתברך בתחנותי - אני עושה אך ורק דרכי. אך גוי לא ממליך אותי ולא מגלה את אורי בעולם. אני רוצה אותו, אני צריך וחייב אותו כביכול כדי להיות מלך! (היינו שנשמה את עצמו צריך, כדי למלאות רצונו בדינה בתחנותי. כי באמת הוא שלם בכל שלימות אשר מלך בטרם כל יציר נברא).

ובכך מבאר הקדושת לוי את ענין השופר, שמזכיר את

דין לשם רחמים

למה צריך לזכור את חומרת 'יום הדין'? ואיך זה עצמו מביא לנו את הרחמים? ואיך זה גם המלכת ה'?

אברהם יצחק: שלום וברכה.

משפיע: או אה, אני שמח לפגוש אותך היום. הרי בכל אופן היינו צריכים ליפגש, כדי להתברך אחד מהשני בברכת שנה טובה...

אברהם יצחק: נכון, הייתי אמנם רוצה להתברך בברכת שנה טובה מהמשפיע, אבל אני גם מקווה שלמשפיע יהיה היום קצת זמן בשבילי... אני מבין שהזמן יקר מאוד ואין היום אפילו רגע פנוי, והמשפיע בוודאי טרוד בהכנות לראש השנה הבא עלינו לטובה, אבל אני מרגיש שאני מוכרח לשוחח קצת ולעשות סדר בראש מכל המחשבות המעיקות עלי מרוב לחץ מכל הראש השנה הקרב ובא.

משפיע: תראה. אם אתה מרגיש שאני יכול לעזור לך, אז אדברא למה לא? הרי אנו מחפשים להרבות זכויות, נו, שיהיה זה זכות לשנינו לדבר קצת על ראש השנה, ונקווה בסיעתא דשמיא שיצאו דברים ברורים. אבל קודם נשמע מה בעצם מבלבל אותך? איזה מחשבות מעיקות ומלחיצות אותך?

אני לא מסוגל להיות מוכן ליום הדין

אברהם יצחק: פשוט מאוד. אני מרגיש לא מוכן! ולא רק שאני לא מוכן, אלא שלא נראה לי שיש בכוחותי להיות מוכן ליום הזה!

משפיע: תפרט קצת. תסביר. למה אתה מרגיש שאתה לא מוכן? למה אתה חושב שאתה בכלל לא יכול להיות מוכן?

אברהם יצחק: תראה. זה הרי יום רציני מאוד, דנים על כל דבר ודבר, הקב"ה רוצה שנמליך אותו, והוא בודק את כל אחד בפרטיות אם הוא אכן ממליך אותו על נכון, ואני מכיר את עצמי ואני יודע שאני מאוד מאוד רחוק מזה... אני יסביר למשפיע. שמעתי כמה וכמה שיחות, וגם למדתי באיזה ספרים על זה שהיום הזה מיוסד על המלכת הבורא, ונתנו לי להבין שלהמליך את הקב"ה אין פירושו רק לצעוק 'המלך', לא מספיק רק 'להגיד' שאני ממליך אותו, להמליך פירושו להכיר בבהירות שכל כולי שייך רק לו, ולא לעשות שום תנועה או שום מחשבה הסותרת את זה שהוא המלך ואני העבד שלו...

משפיע: 'שום תנועה ושום מחשבה'...לא דורשים ממך את שלמות המדריגה של המלכת השם... בדרגה שלך יש מן הסתם אופן פשוט יותר של המלכת השי"ת...

אברהם יצחק: לא. אם זה למחצה לשליש ולרביע זה פשוט לא המלכה. 'המלכה' פירושו שהוא המלך והכל שייך אליו. חצי מלך זה לא מלך! שמעתי שיחה שלימה על זה שלא שייך שהוא המלך חוץ מדבר אחד, וכמו שציטט הדרשן את לשון הרבינו יונה 'אם אמר יאמר העבד לרבו כל אשר תאמר אלי אעשה זולתי דבר אחד, כבר שבר עול אדוני מעלי' ! אם העבד ממרה את אדוני אפילו בדבר אחד הוא כבר לא המלך שלו! זה כבר סתירה לכל מהות המלוכה!

ומה אני יעשה שאני יודע בעצמי שאני רחוק מזה שמים וארץ? ואני מוצא את עצמי בערב יום הדין, ויודע שאני עומד להבחן ולהבדק אם אני אכן ממליך את הקב"ה, ואני אנה אני בא? ... אז מה? שאני יתעלם מזה?

משפיע: אתה צודק מאוד. בעצם אתה אומר שאין לך סיכוי לעבור את הדין בשלום. אתה לא רואה איזה סיבה שתזכה בדין. בעצם אתה צודק!

אברהם יצחק: נו, אז מה עושים? זה מלחץ מאוד... זה

מדאיג. מה בכל זאת אפשר לעשות?

משפיע: לבקש רחמים. יש להקב"ה מידת הרחמים, ויכולים לבקש ממנו להתנהג עמנו במדת הרחמים. 'עיננו לך תלויות עד תחנונו ותציא לאור משפטנו' מבקשים מהקב"ה שיחננו היינו שיתנהג עמנו במדת חנון ורחום שנותן מתנת חנים אף על פי שאינו הגון ואינו כדאי.

אברהם יצחק: אז מה בעצם כל הלחץ? מה עסוקים כל כך בזה שראש השנה הוא יום הדין? מבקשים רחמים וזהו...

כשאתה במצוקה, אתה מעורר רחמים

משפיע: עכשיו אתה שואל טוב. עתה הגענו אל עצם הנקודה של ראש השנה. השאלה היא, אם למעשה עומדים להתנהג עמנו במדת הרחמים, למה אם כן זה נקרא יום הדין? והתשובה על זה היא שהנהגה של רחמים היא רק כאשר אנו מעוררים ומבקשים אותה, כי מצד הנהגה עליונה מיוסד היום הזה רק על דין, ודין הוא אכן בכל החומר! והרבה יותר אפילו משתיארת, כי מלכות השי"ת דורשת שלימות בכל התוקף, וזה אכן שלימות כזו שאנו פשוט לא מסוגלים לעמוד בה. והעצה היחידה היא אכן אם אכן יתנהגו עמנו במדת הרחמים. אבל זה יהיה אך ורק אם אנו נבקש ונתחנן על זה, כי הנהגה של רחמים באה רק אם מעוררים אותה.

אברהם יצחק: אז בעצם נהיה ברור מאוד. הכל רגוע. צריכים פשוט לעורר רחמים, לבקש שהקב"ה יתנהג עמנו במדת הרחמים, וזהו זה. אין שום סיבה ללחץ.

משפיע: לא. ממש לא. אני מוכרח להגיד לך שממש לא תפסת את הנקודה. כי אם אתה רגוע ולא מרגיש מאוים ממדת הדין, אתה בעצם בכלל לא צריך רחמים, ואם אתה לא צריך גם לא תקבל אותה.

אברהם יצחק: לא הבנתי. אני לא תופס מה שאמרת. הקב"ה נותן רחמים או לא? כשמבקשים רחמים, מקבלים או לא מקבלים?

משפיע: הבה אם כן אסביר לך. מדת הרחמים מתעוררת על אדם שנתן במצוקה ובסכנה, ואין לו שום מנוס ומפלט להנצל מזה, והוא מתחנן ומבקש רחמים, מתעורר עליו מדת הרחמים. אבל כל זה רק למי שמרגיש שהוא מוכרח את את הרחמים. אם אחד לא קולט שהוא במצוקה, הוא לא זוכר ולא מרגיש שיש כאן יום הדין נורא ואיום שאין שום דרך לזכות בו, הרי אינו מרגיש שהוא צריך רחמים, וממילא אינו מעורר את הרחמים! אפילו כשהוא אומר ומבקש בפיו רחמים, לא נשפע עליו רחמים, כי הוא לא ביקש אותם בצורה הנכונה, הוא לא מרגיש באמת שהוא זקוק לרחמים.

אברהם יצחק: או אה, יוצא אם כן שדווקא על ידי שקולטים ומרגישים את פחד הדין, ודווקא על ידי שמרגישים שאין בנו את הכוחות להיות מוכנים וראויים ליום הזה, דווקא זה הוא שמביא אותנו לעורר את הרחמים ולקבל אותם!

סיבת הדין, כדי שהרחמים יגיעו דרכנו

משפיע: ממש כך. ואומר לך עוד יותר: כל הסיבה שהקב"ה ייסד הנהגה חזקה ותקיפה כל כך של משפט

ודין, הוא בכדי שנמצא את עצמינו מוכרחים להגיע למדת הרחמים. כי הרצון האמיתי של הקב"ה הוא להתנהג עם בניו במדת הרחמים, וזה עצמו הסיבה והטעם של בריאת העולם, כדי להתנהג עם בריותיו במדת הרחמים, כי הקב"ה הוא הטוב האמיתי והוא הרחמן האמיתי. והרצון הפנימי של הקב"ה הוא שלמעשה תהיה הנהגה במדת הרחמים.

אברהם יצחק: אז למה באמת לכתחילה זה מתחיל עם מדת הדין? הרי המטרה היא רחמים, שיהיה הכל לכתחילה ברחמים?

משפיע: כי הקב"ה רוצה שאנו נעורר את זה. וכל זה מרוב אהבתנו אלינו, הוא רוצה שאנו נעשה זאת.

אברהם יצחק: מה אנחנו מרוויחים בזה שאנו ממשכים את זה בעצמינו? מה האהבה המתבטאת בזה?

משפיע: כי הקב"ה רוצה לתת לנו חלק בבריאת העולם, אשר אנו נשלים את פעולת הבריאה. לכן ברא הקב"ה את העולם בצורה כזו שאין לה זכות קיום- במדת הדין שאין העולם יכול להתקיים- והכל בכדי שיבוא כלל ישראל וימשיכו שפע וקיום לכל הבריאה על ידי המשכת מדת הרחמים. אבל כמובן זה תלוי רק אם אנו זוכרים שקיימת מידת הדין שאנו לא מצליחים לעמוד בה, ותולים עצמינו בהכרח על רחמנותו של הקב"ה.

אברהם יצחק: אז למעשה, מה חושבים במשך היום? עם מה הראש שלי צריך להיות עסוק במשך היום, בחלק הדין או בבקשת רחמים?

משפיע: בשניהם. צריך לגשת ליום הזה מתוך הכרה שיש כאן מלך, אשר למלך צריכים להכנע לגמרי ולהיות לגמרי משועבדים לו, ולזכור שהוא בוחן ובודק הכל, וכל החיות שלנו ושל כל העולם בכללות תלוים בקבלת מלכותו עלינו; ותוך כדי המחשבה הזאת לתפוס שאנו מוכרחים להגיע לרחמי שמים, ואנו מוכרחים להגיע לזה שהקב"ה יעשה למען כבוד שמו, ולמען קדושת עמו ישראל, כי אנו מצידנו לבד איננו מסוגלים להשלים באמת את התפקיד הגדול הזה. ונמצא שמצד אחד תופסים שיש כאן מלך ויש כאן משפט נורא, ומצד שני תופסים שיש הנהגה של רחמים ואנו בוטחים רק על זה.

אברהם יצחק: ואיפה נכנס בכל זה המחשבות על 'מלכות' הרי זה לא רק יום של דין, זה הרי יום של המלכת השי"ת...

משפיע: המחשבות האלו של הדין זה בעצמו מחשבות המלכת השי"ת. כי ההכרה הזאת שהכל תלוי בו, וההכרה שמוכרחים לעבדו, זה בעצמו נקרא שהאדם ממליך את השי"ת; ואומר לך עוד יותר, כאשר האדם תופס שיש כאן מלך גדול ונורא, והוא כל כך רחוק מלעבוד אותו כראוי, ומבקש ומתחנן אם כן להשי"ת שישלם את כל המניעים המפריעים מלעבוד אותו, ושכבר נזכה כולנו להכיר את המציאות האמיתית 'יודע כל פעול כי אתה פעלתו וכו' ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך'; הבקשה הזאת בעצמה הרי מבטאת את הכרת מלכות השי"ת עלינו, והיא עצמה המעוררת עלינו את מדת הרחמים!! כי בזה אנו מבטאים כמה אנו רוצים באמת לעבוד אותו כראוי ואין אנו יכולים לעשות זאת מחמת רוב החומר וההסתרות של זוהמת העולם הזה, אשר זה עצמו מעורר את רחמי השי"ת עלינו, וזה גם משפיע עלינו רוח טהרה וביטול המסכים המסתירים על גילוי האמת של מציאות השי"ת.

אברהם יצחק: ברוך השם, העניין נהיה ברור מאוד. ואין ברצוני לעכב עוד את המשפיע. אסיים רק בברכת שנה טובה ומתוקה ושנוכה לעורר כראוי את מידת הרחמים.

משפיע: אמן ואמן.

תפילה אחת בשנה

מה הדרגה המיוחדת של תפילות ראש השנה? למה צריכים בנוסף לתקיעות גם לומר פסוקי שופרות? ואיך ה'קולות' וה'דיבורים' משלימים זה את זה? ומה הפעולה של כל אחד מהן על האדם?

א

תפילה שאין כדוגמתה בשנה, ומעין בית המקדש

בפרק ק"ב בתהלים משבח דוד המלך לה: **'פנה אל תפילת הערער, ולא בזה את תפלתם, תכתב זאת לדור אחרון, ועם נברא יהלל ק-ה'**. על מי מתכוין דוד המלך באמרו 'תפלת הערער'? ו'תכתב לדור אחרון?', חז"ל הק' במדרש תהלים מבארים כלפי מי נאמר פסוק זה: **'כלפי דורות האחרונים, שאין להם לא כהן ולא מזבח ולא בית המקדש, ואין מי שיכפר בעדם, ולא נשתייר להם אלא תפילה אחת שמתפללין לפני בראש השנה וביום הכיפורים, הוי, ולא בזה את תפלתם'**. כך לשון המדרש. (יעו"ש גם על המשך הפסוק 'ועם נברא יהלל קה' שקאי על ההילול של ד' מינים בסוכות לאחר שנבראו כבריה חדשה).

הלשון המופלא הזה של המדרש 'תפילה אחת שמתפללין לפני בראש השנה ויום הכיפורים' מורה לנו על כח מיוחד מאד של תפילה, שיש בתפילות האלו של ראש השנה ויום הכיפורים אשר אין כדוגמתן במשך כל השנה; ופשטות הדברים במה שמיוחד בתפילות אלו יותר מתפילות כל השנה, הוא לכאורה החלק של תקיעת השופר המלווה את התפילות; כי התקיעה גם היא אופן של תפילה והזכרה לפני ה', ככתוב בתורה 'וכי תבואו למלחמה על הצר הצורך אתכם, והרעותם בחצוצרות ונזכרתם לפני ה' אלקיכם', ולכן רואים בחז"ל כי תפילה משובחת היא תפילה שהיא עם תקיעת שופר; ולכן בתפילות מיוחדות היו נוהגין לצרף לכך תקיעות, כמ"ש במסכת תענית 'על צרה שלא תבא מתענין ומתריעין'.

זה הוא אם כן בפשטות הדבר המיוחד והשונוה של התפילה בראש השנה ויום הכיפורים, כאשר היא תפילה אחת שנשתיירה עם המעלה של תקיעת שופר, (ובאמת מעיקר התקנה כבר היה תקיעת שופר גם בשחרית של ראש השנה, אלא שדווחו למוסף מפני גזירת מלכות, ואכן ע"פ כוונת הארז"ל התקיעות דמוישב הם תמורת התקיעות שהיו צריכים לבוא בתפילת שחרית, ולבד זה גם בערבית ובמנחה מכוונים ע"פ כוונת הארז"ל והרש"ש בצורה את כוונות התקיעות, דהיינו שבפנימיות שייך ענין התקיעות בכל התפילות של ר"ה, ועל דרך זה גם תפילות יו"ה שייך לענין קול שופר, וכמו שיבואר בהמשך המאמר, ובעומק זה ענין השופר שתוקעים בגמר תפילת נעילה, שהיא תיקון והשלמה לכל תפילות היום דיום הכיפורים כמבואר בסידור 'היר"א' לתלמיד הרש"ש).

אלא שהלשון של המדרש מורה כי יש כאן מעלה גדולה ויתירה מאד; עד כדי כך שזה נחשב כתפילה שנשתיירה כמו התפילות שהיו לנו בזמן שהיה לנו כהן ומזבח ובית המקדש. (ומצטרף לכך גם הדיק הידוע אשר ה'שפת אמת' וכן הגר"י סלנטר זי"ע דייקו מלשון חז"ל בראש השנה 'שופר כיון ולזכרון קאתי כלפנים דמי', אשר גודל הקדושה של תקיעת השופר שהוא דומה לכניסה לקודש הקדשים (מש), ואת זה יש לנו להבין: מה היא אכן המעלה הגדולה והמיוחדת כל כך של תפילות כאשר הם יחד עם 'שופר'?

ב

כח הדיבור - כח של יחוד

נקדים עם הבנה יסודית בכללות ענין התפילה; אשר 'תפילה' היא כידוע מצווה התלויה בדיבור דווקא, וכבר שאלו הראשונים על כך, מה העניין שהאדם יתפלל בדיבור, הרי השי"ת הוא בוחן כליות ולב, ורואה את רצונו ומחשבותיו של האדם, גם בלי כל דיבור?

והבנת הדברים תלויה בהבנת עומק ענין ה'דיבור'. כי לכח הדיבור יש שורש עמוק, אשר מבואר בספר יצירה, שהוא נקרא 'ברית הלשון'; מה זה 'ברית הלשון'? 'ברית' זה חיבור בין שניים, כמו שניים הכורתים ביניהם ברית, ו'ברית הלשון' זה כח המחבר והמייחד וכח הכורת ברית שיש בכח הלשון; כי ה'לשון', הוא זה שיוצר חיבור בין אנשים. לו יצוייר מצב שלא היה לאדם 'לשון' אלא כל האנשים היו אלמים, היה כל אדם דבר לעצמו ללא שייכות לשום מציאות של בני זוג, ואכן כל המציאות של יצירת קשר של בני זוג, שייך אכן רק אצל האדם ה'מדבר', ואילו בעלי חיים שאין בהם את כח הדיבור לא שייך ביניהם שום קשר וכריתת ברית, (תסאם של הבעלי חיים בדור המבול היה רק על שהתערבו מין בשאינו מינו - אך כאשר הם באותו המין לא שייך שבעל חי אחד יהיה מיוחד ומקודש לבעל חי שני, וזה לא נחשב פגם כאשר הם מתערבים ביניהם), כי רק בכח הדיבור יכול להיווצר קשר של כריתת ברית בין בני זוג, עד שיהפכו כאחדים. (וזה הוא אכן ההגדרה של 'דיבור' אמיתי - כשהנפש מתבטאת ומתחברת בכך אז זולתה, במילים טובות וכדומה, אשר בכך כח הדיבור על מכונו ככלי של חיבור ויחוד הנובע מ'ברית הלשון'; לעומת כשה פטפטו זול ומיותר, שאז הוא אינו נחשב כ'דיבור', אלא כצפופי מילים בעלמא).

זו הסיבה, ש'תפילה' צריכה להיות דווקא ב'דיבור'. כי עיקר ענין התפילה הוא חיבור לה', וכמבואר בספרי חסידות כי תפילה הוא מלשון 'נפתולי אלקים נפתלתי' ועבודת האדם בתפילה, להתקשר ולהתחבר במקור הטוב ית"ש ע"י כך יומשכו עליו כל מבוקשיו, ו'חיבור' נעשה דווקא ע"י כח ה'דיבור' אשר בו טמון כח הברית והתייחדות, כאמור.

ג

יחוד עמוק יותר, יחוד של 'קולות'

אלא שיש חיבור ויחוד עמוק יותר, אשר הוא באופן שלמעלה מהדיבור. ולהבין ענין זה, ניכנס להתבונן במצווה המרכזית האחרת התלויה בדיבור שהיא מצוות לימוד התורה. התורה גם היא ענין של חיבור

וברית בין הנברא לבורא, וכמ"ש 'ויגד לכם בריתו עשרת הדברים', וגם היא תלויה דווקא בדיבור שהיהודי ידבר את דיבורי התורה הקדושה בפיו, ובכך יתייחד בהשי"ת; ולכן גם גילוי התורה אלינו הוא בצורה של 'עשרת הדברות' שהם דיבורים מהשי"ת אלינו, ביחוד של דיבור, כביכול.

ובעצם שלאמיתן של דברים, כח הדיבור אינו אלא הגילוי של הדעת, ולכן הדיבור מחבר - כי הדעת מחבר, וכמ"ש 'וידע האדם את חוה' - אלא שרק בכח הדיבור, האדם מגלה הדעת שלו לזולת, והחיבור של הדעת יכול להיווצר. (אגב, זה ההסבר שבענין גלות מצרים במקום אחד נאמר כי הדיבור היה בגלות, ובמקום אחר נאמר כי הדעת היה בגלות, כי היינו הך, שכשהדיבור הוא בגלות, הרי הדעת אינו יכול להתגלות כראוי, וגם הוא בגלות).

וזו היא דרגת הגילוי של ה'דברות' - גילוי דעתו ית' אלינו. והם נכתבו על שני לוחות אבנים, כשעל האחד אנכי, לא יהיה, לא תשא, זכור, כבוד, ועל השני לא תרצח, לא תנאף לא תגנוב, לא תענה לא תחמוד; כי יש ה' חסדים שבדעת מול ה' גבורות שבדעת, כי כך הוא החיבור של הדעת - בחסד מול גבורה; כמו שחיבור בין אנשים נוצר כאשר החבר היה לו קושיא ואני ענית לו תירוץ, אשר כשאני השלמתי את החסרון שלו, והחסד שלי השלים את הגבורה - הצמצום שלו, מתוך כך נוצר בינינו חיבור. כך הן לוחות הברית שבינינו לאבינו שבשמים אשר הן מורכבות לוח מול לוח: הלוח הראשון הוא ה' דברות של גילוי אור ה' - ה' חסדים', ולעומתן הלוח השני הוא ה' גבורות', אשר הם נגד המקבל שיצמצם ויתאים את עצמו לקבל את ההשפעה, ע"י חמשת האזהרות לא תרצח לא תנאף וכו', (והם חמשה במספר כנגד חמשת המידות העיקריות של חסד גבורה תפארת נצח הוד, חמשה במשפיע וחמשה במקבל) וכך נוצר ברית מושלם של 'ויגד לכם בריתו' והתחברנו בדעתו ית'; ולכן נקראו הלוחות במדרש 'תאמי צביה', כי הם כזוג המשלים אחד את השני.

אך יש יחוד פנימי יותר שהתגלה אלינו אז במתן תורה, אשר הוא למעלה מכל זה, והוא היחוד של ה'קולות'. חז"ל הק' כותבים על הנהגה מסוערת חתן וכלה ואינו משמחו, שהוא עובר בחמשה קולות, ואם משמחו, זוכה לתורה שניתנה בחמשה קולות, מה הן ה'קולות' האלו? אלו הן הקולות של העומק הפנימי של ה'דברות', כי בעומקן של היחוד של ה' חסדים והגבורות שהתגלו ב'דברות', יש רובר פנימי יותר של ה' קולות.

מה הוא היחוד של 'קולות'? ובמה הוא נעלה מיחוד של דיבור?

בספרים הקדושים ידוע כי היחודים כולם כלולים ורמוזים בשם היו"ה ב"ה, כי זה הוא השם המבטא את כל החיבור בין ישראל לאביהם שבשמים, ואת כל מה

רשפיה / כללי והצי קודש ממאורי החסידות

'לך ה' הממלכה' ולא כתיב המלוכה, כי אפילו מה שאנו ממליכים אותך, הכל הוא מכח שלך

הרה"ק המגיד מאקו"ניץ זי"ע (עבודת ישראל, לך)

בתקיעת שופר אנו מבטאים רצוננו הפנימי אליו ית', ומשעבדים עצמנו אליו, ועל ידי כן מתרצה אלינו

אשרי העם יודעי תרועה וגו'. אמרינו במדרש וכי אין אומות העולם יודעין להריע, אלא שהן מכירין לרצות את בוראן בתרועה, והוא עומד מכסא דין לכסא רחמים וכו'. הרי לנו מדברי המדרש שאין עיקר התרועה עצם התקיעה לבד, אלא הריצוי שבתקיעה. ויש לבאר מהו הריצוי שאנו מעוררים.

בדברי חז"ל הק' אנו רואים שכוונת מצות השופר הוא קבלת מלכותו ית' עלינו, דאיתא בגמרא (ר"ה לז): אמרו לפני מלכותי כדי שתמליכוני עליכם וכו' ובמה בשופר. וכדברי רבי סעדיה גאון (בטעמי לחקיעת שופר) שכששמליכים מלכים תוקעים בשופר, וכך אנו תוקעים בשופר כשאנו ממליכים את השי"ת, ביום זה שמתחדש הבריאה ומלכותו יתברך.

ולבאר הענין יותר כיצד אנו ממליכים את השי"ת על ידי השופר, כתב בספד"ק אור המאיר משם רבו המגיד ממעורר שז"ע, על פי משל לבני המלך שנתגרשו מבית אביהם למרחקים, ונשתהו שם ימים ושנים, ורצו לחזור לחיק אביהם שהוא בודאי יקבלם ברחמי כרחם אב על בנו, וכשבאו אל אביהם דברו אליו דברי תחנונים לעורר את רחמיו, אבל כל דבריהם היו ללא הועיל. והתבוננו כיצד יכול להיות שלא יתעורר רחמי האב על בנו, אין זאת כי אם ששכחו את שפתו של המלך, לכן התחילו לצעוק בקול פשוט לעורר רחמנותו, ואז נתעורר רחמיו והשיבם.

והנמשל הוא שאף שאנו מתפללים כל השנה, אבל נסתם לבנו לעורר הנקודה האמיתית שלנו, שרצוננו לעשות רצונך, ומפני כך אין לנו הדיבורים הנכונים לעורר רחמי האב, לכן בראש השנה תוקעין ומשמיעים קול פשוט, ומבטאים הנקודה שבלב שאנחנו רוצים את מלכותו, ואנו ממליכים אותו עלינו מכף רגל ועד ראש, ובכך השי"ת מקבל אותנו להשיבנו אליו, עכ"ל.

כי באמת כל מציאות כלל ישראל אין להם קיום בלעדי החיבור עם השי"ת, ואף מי שנשכח וחסא לפני ית', הוא פונה לבו אל השי"ת ושב בתשובה, וכל זה הוא מצד הנשמה השוכן בקרבנו אשר נשאר תמיד מקושר עם השי"ת, ועל ידי התשובה והתעוררות בראש השנה זו הנקודה שבקרבנו שאנחנו מקושרים עם השי"ת, אנו משעבדים את עצמינו ברמ"ח אברינו ושם"ה גידנו להשי"ת, לקדש אליו את המחשבה דיבור ומעשה, וע"ז מתעורר רחמי ה' כרחם אב על בנים.

וכן איתא בשל"ה הק' על מאמר חז"ל (ר"ה טו) למה תוקעין בשופר של איל, אמר הקב"ה תקעו לפני בשופר של איל וכו' ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני. מבאר דהכוונה הוא שזהו כל ענין תקיעת שופר לעורר ליבנו לשעבד את כל מציאותינו להשי"ת, ולקבל עלינו עול מלכותו, והשופר של איל מעורר בנו כח זו לעקוד את כל מציאותינו אליו ית', ע"כ.

זהו הכוונה שיודעין לרצות את בוראם בתרועה, כי כשאנו מעוררים את נקודת ליבנו, שאנחנו מקושרים ומתמסרים להשי"ת, אזי נתרצה ה' ויושב על כסא רחמים.

דרשה לפני תקיעת שופר תשע"ח; הדעה והדיבור ת"ז

כנ"ל מצינו בחז"ל 'אינו דומה מאור פניו בשבת, למאור פניו בחול'.

וההארה העמוקה הזו, היא המעלה הגדולה שיש ביחוד של קולות יותר מביחוד של דיבור; כי דיבורים יכולים להיגמר, ואפשר גם לאבד את השפה, כמו המשל של הבעש"ט הק' על התקיעות, לבן מלך שנשבה וביקש לקרוא את המלך לחלצו, אך חשש ששכח את השפה, ואז צעק צעקה פשוטה כדי שהמלך יכיר את קולו, ואז הכיר אותו; כי רק הקול הפשוט הוא דבר נצחי שאינו נאבד לעולם, ודווקא זה הוא מה שמגלה את היחוד והחיבור העמוק בין ישראל לאביהם שבשמים.

אלא שבכל זאת לא די לנו בתקיעות לבד. וכמו שבשבת צריך לבטא את האור העליון של שבת גם בדיבורים של קידוש, כך גם כאן יש להוריד את האור העליון בדיבורים, כי התקיעה היא אמנם יחוד של י' בה' (ותקיעה אותיות תקע י"ה) אך בכדי שיהיה גם יחוד של 'והנגלות לנו ולבנינו', אמר הקב"ה אמרו לפני מלכותי זכרונות ושופרות, בדיבורים דווקא; ואז אנו זוכים למעלה הגדולה והנפלאה של התפילה אחת שאנו מתפללים בראש השנה ויוהכ"פ, כשיש יחוד של קולות ויחוד של דיבור יחד, ונעשה ייחוש שלם של י' ה' בו"ה, שזו היא אכן תפילה כעין שהיה בזמן שבת המקדש קיים.

וזה המהות של ראש השנה, החיבור הפנימי לאור ה' באופן של ראייה, שבא כתוצאה מאור ה'קולות'; דיברתי פעם עם בחור שאמר לי 'אני יהודי פשוט, אני לא מבין ב'אורות', אני יכול לדקדק בהלכה ולקיים מצוות מעשיות, בלי לרחף בדברים גבוהים ממני' אך אחרי תקופה פגשתי אותו, ואמר לי שהוא חוזר בו, הוא היה בשמחת גיטא, ושם נפתח לו הלב והמוח, וכבר לא צריכים להסביר לו מאומה, הוא התחיל לראות. (אולי אכן בגלל החמשה קולות של השמחת חתן וכלה שהוא היה שם...). וזה הכח של 'קולות' שמקבלים ב'ראש השנה', לקבל את הכח להיות מחובר לחיות הפנימית של עבודת ה'.

וזו היא 'תפילה אחת שבראש השנה וביום הכיפורים', כי יום הכיפורים ג"כ מכוון כנגד כח ה'קולות', כמבואר באר"ז של שחמשת התפילות הם כנגד חמשה קולות (וע"ז חמשה עניינים הם ג"כ בחינת חמשה קולות, כי כל עינוי היא מין צום, וצום גימטריא קול), ומבואר, כי הימים דראש השנה ויום כיפור הם כנגד מלכותי זכרונות ושופרות, היום הראשון של ר"ה הוא כנגד מלכותו והיום השני כנגד 'זכרונות', ויום כיפור שנאמר בו תעבירו שופר בכל ארצכם הוא כנגד שופרות, ולכן רואים בחוש כי גם מי שלא זוכה בכל השנה להרגיש תענוג בתפילה יכול להרגיש תענוג עילאי מאד בתפילות של ראש השנה, כי החיבור הפנימי של היהודי מאיר בימים אלו במלוא התוקף.

יזכנו ה'.

מעובד מתוך שיעורי הקבוע של המשפיע הנה"ח ר' בן ציון אפל שליט"א מתקיים מדי יום שלישי בערב בהיכל ר' בנימין בהיכלי התפילה

שנוגע להשי"ת בבריאה שלו (והקדושת לוי) קורא לה 'שם העצם' כי יש גילויים שונים של חסדים או של גבורה, אך זה השם שמבטא את עצם הנקודה של הבריאה, שהוא היחוד שבין ישראל לאביהם שבשמים). והזוהר הקדוש כותב כי יש שני דרגות של חיבור הרמוזים בשם הוי"ה זו למעלה מזו, יחוד של י'- ה' ולמטה מכך יחוד של ו'- ה', והזוהר הקדוש כותב כי 'הנסתרות לה' אלקינו' רומז לדרגת י'- ה', 'והנגלות לנו ולבנינו' רומז לדרגת ו'- ה' כרמזו ב'והנגלות'.

ושני דרגות אלו הן שתי היחודים של 'קולות' ו'דברות': כי היחוד של ו' בה' הוא היחוד הרגיל של דיבורים אשר מגלים את הדעת ונוצר חיבור, אך היחוד י' בה' הוא היחוד של קולות, שהוא יחוד של 'הנסתרות לה' אלקינו'. כי יחוד של קולות אומר, שבעצם לא שומעים כאן יותר מקול הברה בעלמא, שאי אפשר להבין מכך מאומה, ואין כאן לכאורה שום בית אחיזה של חיבור ויחוד; אלא שבכל זאת יש כתובת אחת שכן אפשר לפנות עם השפה הזו: לאימא!. האם תבין את תינוקה גם כשהוא בוכה ולא מוציא את מבוקשו בשום דיבור, אך האם מבינה היטב מה הוא צריך; איך היא מבינה? כי בין האם לילד פועם חיבור עמוק ונסתר אשר הוא למעלה מדיבורים, זה חיבור שאין לו צורך בדיבורים; **זה הוא חיבור של 'קולות' זה הוא חיבור שאמנם אינו מתגלה, אך הוא עמוק יותר מכל גילוי, ואין לו צורך בגילוי, זה חיבור במקום שבו אנו מחוברים וכלולים במקור מעיקרא.** ולכן האר"ז"ל כותב על הפסוק 'מקולות מים רבים אדירים משברי ים' כי א'דירים מ'שברי ים' הוא ר"ת אמי, כי שפה של קולות הוא שפה שפונה ישר אל דרגת האמא.

7

בראש השנה שני היחודים יחד

ואמנם יש חסרון ביחוד שבאופן של 'קולות', אשר חסר בגילוי היחוד בעולם, אך המעלה שבו הוא פי כמה, כי זה יחוד במקום עמוק, וגבוה ביותר פי כמה; אשר לכן נמצא תמיד כי כל מקום שמדובר על אור אלוקי ועליון שיוירד לעולם יהיה שם את עניין ה'קולות', כך זה בקדושת שבת לדוגמא אשר בקבלת שבת אומרים את ז' הקולות, כי הוא אור עליון שאין לו הבנה מצד העולם הגשמי, אשר לכן טורנוסרופוס הרשע שאל את ר' עקיבא על שבת מה יום מיומיים? הוא לא שאל זאת על פסח, כי בפסח מבינים שהוא מועד שיצאנו ממצרים, אך שבת הוא עניין אלוקי שאין לו ביאור והבנה בשכל גשמי, ואור עליון כזה, מגיע ממקום שהוא למעלה מכל דיבורים, והיחוד הוא רק באופן של קולות.

ולכן כשיש 'קולות' יש גם דרגות התגלות אלוקי של 'ראיה' וכמ"ש 'וכל העם רואים את הקולות', וכפי שניתן לשים לב שכשאומרים 'אתה נגלית בענן כבודך' מדברים שם על הקולות הרבה יותר מהדברות, כי כשהיחוד הוא במקום עמוק כזה, אנו זוכים לראות את אור ה' עין בעין, עד שכל מציאות האדם מתבטלת ונשאבת לשם, ואף בתקיעת שופר מבואר באר"ז"ל עניין של ראייה, שכתב שמה שפני התוקע מאדמים בשעת התקיעות היא כי מאיר ומתגלה עליו אז אור עליון (ואכן יש שנהגו להסתכל על פני בעל התוקע לאחר התקיעות), ועל דרך זה בשבת שיש ענין הקולות

רשימה / כללי וחיצי קודש ממאורי החסידות

'זכרנו לחיים' תזכירנו למה אנו חיים כאן בעולם, 'מלך חפץ בחיים' כדי שנחיה כמו שהמלך חפץ שנחיה

הרה"ק התפארת שלמה ז"ע (לראש השנה)

מהי עבודת ראש השנה שחל בשבת?

לגלות מלכותו עלי, וכתר עמי אות ברית, וזכיתי לגלות מציאותו יתברך בתחתונים, ותו - אין לי שום מציאות בכלל.

או אז כל ה"תמליכוני עליכם", וכל ה"יעלה זכרוניכם לפני לטובה" - מקבל פנים אחרות ומאירות ביותר.

ובמילים אחרות: כל שנה אנו תוקעים בשופר כי השופר מגלה את מעמקי לבבנו הרוצה במלכותו יתברך, ובשופר אנו ממליכים אותו יתברך עלינו. אולם השנה הרי קדושת היום עצמה מבטאת את כל עבודת השופר (ע"פ בני יששכר, מאור ושמש, ועוד).

ה. היתרונות המיוחדים

ולכן האור דהאי שתא עליון על האור של כל שנה ושנה. כי יש בזה כמה יתרונות מיוחדים:

ראשית, עבודת השופר היא משלנו, מלמטה, אולם קדושת שבת היא מלמעלה. ובוודאי שאור הבא מלמעלה הוא גבוה ונשגב הרבה יותר.

שנית, עבודת השופר היא מתוך הסתרה. תקיעת וצעקת השופר באה להבקיע את גודל ההסתרה, וגם משם לקבל מלכותו יתברך. אולם בשבת קודש הרי הכל נעשה מתוך התגלות. אור ה' מאיר ומתגלה, ומתוך כך מקבלים מלכותו יתברך. בחיות ובהתגלות.

חילוק נוסף: שבת היא יום עונג ושמחה. כדברי הכתובים "וקראת לשבת עונג", "ויביום שמחתכם" - אלו השבתות. השנה עושים בשמחה ותענוג וטוב לבב - מה שנעשה מדי שנה בצעקת הלב, בבקשת רחמים, בהרגשת חרטה, וקבלה על להבא (שהרי זהו ענין השופר. אמנם אין כאן המקום להאריך, אך נזכיר בקצרה: התקיעה הראשונה היא ההכרה במלכותו יתברך. מתוך קול פשוט ממעמקי הלב, שמבטא קשר עמוק ביותר. כידוע שתקיעה משלש חיבור - "ותקעתם יחד במקום נאמן". השברים והתרועה הם השברון לב על העבר, ובקשת רחמים לזכות למלכותו יתברך. התקיעה האחרונה היא התחדשות הקשר על ידי קבלה איננה להבא. התקיעה הגדולה והכפולה מרמזת על החיבור מלמעלה גם כן).

אם בכל שנה אנו מלאים רגשי צער חרטה ומרירות - הרי השנה אנו מלאים רגשי שמחה ותענוג. שמחה ותענוג במלכות השי"ת, שמחה ותענוג בשמחת השי"ת כביכול שאנו ממליכים אותו (שפת אמת ראש השנה תרמ"ח).

וחילוק רביעי: מה שכל כך קשה לנו לקבל עול, זהו מצד הגוף. הנשמה הרי כל חפצה הוא לקבל עול מלכותו יתברך, ובכלל, הרי כל כולה שמחה, ומצד השמחה נקל להגיע לקבלת המלכות (סם). ולכן השנה שאנו נמצאים ביוםא דנשמתא, ויש לנו נשמה יתירה, ושמחה יתירה, קל יותר לקבל עול מלכותו יתברך.

יש לציין שבמידת מה זהו גם ההבדל בין 'תשובה תתאה' ו'תשובה עילאה', אשר שבת היא כידוע 'תשובה עילאה'. 'תשובה תתאה' היא הצער על גודל הריחוק מצד החטאים, 'תשובה עילאה' היא השמחה בשיבה על השי"ת (אגרת התשובה לבעה"ת).

ו. שעת העבודה

אלא שעדיין שאל השואל: מתי ממליכים? מתי בוכים?... וגם אם השנה לא בוכים אלא שמחים, עדיין השאלה נותרת במקומה: מתי ממליכים
מתוך שמחה?... המשך בעמוד הבא

עבודת המלכות נעשית בעצם בכל יום פעמיים באהבה ויותר, בקריאת שמע. זהו כל פשר הפסוק הראשון והאחרון השגור בפיו של כל יהודי "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד", לאמר: כל מציאותו של יהודי היא לגלות אלקותו ואחדותו יתברך. וזוהי מלכות - אני אין לי כלום והוא הכל, ואני מקבל ומגלה מלכותו.

זוהי בעצם עבודה של כל יום ויום, כי היא תכלית כל קיומנו וכל חיינו, אלא שבראש השנה העבודה משפיעה איך תיראה עבודת המלכות כל השנה. בהתאם לעבודת המלכות שבראש השנה, כמה שאנו מעמיקים בלבנו את רצוננו במלכותו יתברך, בהכרת יחודו ואחדותו יתברך והשתעבודותו המוחלטת אליו - כך במשך כל השנה אנו זוכים כל השנה לחיות עם מלכותו יתברך. לפי זה יהיו הצלחותינו, נסיונותינו, והסייעתא דשמיא שנקבל.

ג. עבודת שבת קודש

עתה נעבור לקדושת השבת, ונגלה כי היא - היא.

מהי שבת קודש? במשך כל השבוע יש הסתר על מציאות השי"ת. עולם כמנהגו נוהג וחוגג, האומן באומנתו והפועל בפועלותו, העשיר בעושרו והעני בעוניו וכן הלאה. נראה ח"ו כאילו יש עולם נפרד שמתנהל בלי מנהיג. ואז מגיעה שבת קודש, ו"כ מלאכתך עשויה". אנו מתנתקים מהחיצוניות, מההסתר, ומתחברים ליחוד ה' המאיר אז בכל העולמות כולם.

ודווקא אנו, בניו של מקום, זוכים לכך, כי "גוי ששבת חייב מיתה". כי רק אנחנו מאוחדים בו יתברך כביכול. הוא אומר: בשבת אנו חיים אז את קשר האהבה האלקי שבינינו לבורא כל עולמים, שהוא, התגלות יחוד השי"ת אלינו. הסרת כל ההסתרות והארת אורו לישראל דווקא - זהו אור השבת.

וכפי שאנו אומרים מדי שבת "כד עיל שבתא איהי אתיחדת ואתפרשת מסטרא אחרא, וכל דינין מתעברין מינה ואיהי אשתארת ביחודא דנהירו קדישא... ואנפאה נהירין בנהירו עילאה ואתעטרת לתת בעמא קדישא, וכולהון מתעטרין בנשמתין חדתיין...". אותן נשמות חדשות ויתירות שאנו זוכים להן בשבת קודש, הן הן ההתגלות דיחודא דנהירו קדישא. הנשמה היא הזוכה לחזות ולהתדבק ביחוד ה'.

וכאמור, זוהי גם עבודת ראש השנה. הכרת יחודו יתברך וקבלת מלכותו, עלינו בניו אהוביו דווקא.

ד. ראש השנה שכולו שבת'דיג

כאשר ראש השנה חל להיות בחול, עדיין מלאכות 'אוכל נפש' מותרות. מה המשמעות הפנימית שבדבר? שאין זו התנתקות מוחלטת מהסתרת העולם. אמנם מתגלה אורו יתברך בכל העולמות, אבל עדיין אין זו אותה התגלות שאין בה שום הסתרה. זאת אומרת שעבודת ההמלכה קשה קצת יותר.

אבל כשראש השנה חל להיות בשבת, אנו זוכים שקבלת המלכות תהיה מתוך התגלות מוחלטת. **עומד יהודי ומתבונן בראש השנה שחל להיות בשבת:** אין לי צורך בשום מלאכה, איני יכול לעשות בשום מלאכה, גם לא לצורך יום טוב. אין לי שום מציאות כלל וכלל. רק הוא יתברך ואין בלתו. כל מציאותי היא שבחר

שאלה:

אשאל במילים פשוטות: מתי ממליכים השנה? מתי בוכים השנה? מתי גונחים ומיילים השנה?...

בכל שנה ושנה אני ויודע שיעקר העבודה היא בתקיעת שופר, ושם משקיעים את כל עבודת ההמלכה וצעקת הרצון הפנימית ממעמקי לבנו למלכותו יתברך.

אולם השנה, בראש השנה שחל להיות בשבת, מהי והיכן העבודה העיקרית?

תשובה:

א. גבוה עוד יותר

הספרים הקדושים מגלים לנו חידוש גדול, שראש השנה שחל להיות בשבת הוא **גבוה עוד יותר** מכל ראש השנה, כי כל הפעולות שנעשות כל שנה על ידי התקיעות - נעשות השנה על ידי קדושת שבת עצמה, רק **באופן נעלה יותר** (ומבארים שכל הטעם שגזרו שלא לתקוע בשופר שמא יעבידנו ארבע אמות ברשות הרבים, הוא משום שהתוקע בשבת, הרי הוא כמזולזל בקדושת שבת במחשבה, כאילו קדושת השבת אינה מספקת וצריך בה גם לקדושת התקיעות, ומתוך כך עלול לבוא ח"ו לחילול שבת בפועל).

ומשמעות הדברים היא, שלא רק שיש לנו לעסוק בקדושת שבת קודש מצד עצמה, שחלה בראש השנה, אלא **עבודת שבת קודש היא עצם מעצמה של עבודת ראש השנה**. כי על ידי שניהם יחד זוכים לאור הגבוה והנפלא הנמשך בשנה זו. ואם כן חלק בלתי נפרד מעבודת ראש השנה שבשנה זו היא עבודת שבת קודש.

ויש לציין עוד, כי כמו שראש השנה שחל להיות בשבת גבוה יותר, כך גם שבת קודש זו גבוהה יותר מכל השבתות. כי כמו שראש השנה מקבל את אורו מקדושת שבת, כך שבת זו מקבלת אורה מקדושת ראש השנה, שהרי היא משפיעה חיות אלקותו יתברך לכל השנה כולה, ואם כן מגעת גבוה מעל גבוה. **והתוצאה המיוחדת שמכל זה,** היא שגם כל השנה כולה היא שבת'דיגע יאר. והצדיקים הקדושים זי"ע הפליגו במעלת שנה כמו זו, שכולה מקבלת מקדושת שבת..

ב. עבודת ראש השנה

ואמנם דבריהם הקדושים צריכים הבנה: מה באמת הקשר בין קדושת שבת לקדושת ראש השנה? אלא שעם קורטוב מחשבה נראה שעבודת ראש השנה ועבודת השבת היא אותה עבודה ממש.

כי כידוע, עבודת ראש השנה היא המלכות. כמו שאמר לנו הקב"ה "אמרו לפני מלכותי כדי שתמליכוני עליכם וכדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה ובמה בשופר". מה זה אמירת מלכותי? להכיר את אמיתת מציאותו יתברך. "יודע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יציר כי אתה יצרתו". וזה גופא מעלה את זכרונו לטובה, שמגלה כי כל מציאותנו היא לגלות יחודו ואחדותו יתברך בעולם - "ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך", ורק בשבילים מתפשטת מלכותו לכל העולם "ומלכותו בכל משלה".

ובקיצור: התגלות מלכותו, עלינו!

הבושה הכריעה

האווירה בביהמ"ד 'בעלזא' טעונה חרדת קודש, כפי שהיא לא היתה מיום היווסדה; חרדת הדין, מוחשית באויר, והלבבות עומדות לפני ה', ביראה שמורגשת וחדרת בכל העצמות, יותר מאי פעם.

ראש השנה לפני התקיעות, הוא תמיד זמן אשר נפשות ישראל זוחלות ורועדות לפני ה' כי בא לשפוט הארץ, בכל מקום שהיא; אבל כאשר הציבור יושב ומחכה להרה"ק ה'שר שלום' ז"ע שיצא מחדרו לתקיעות' וחולפת שעה ועוד שעה, וזה לא קורה, והלבבות כולן מרגישות כי משהו גורלי מאד מתרחש כאן בחדרו של הרבי, הרי אז נלפת הלב באימת הדין כבדה, עד בלתי להכיל.

ה'יושבים' מתגברים בתחנונים ותפילות, אחרים מנסים לפעול בייחודים וכוונות, ושאר אנשים נשים וטף הצובאים את ביהמ"ד מוציאים ספרי תהלים או אומרים בעל פה, ומרעישים בבכיות עצומות קמיה כסא הכבוד, אולי יחוס אולי ירחם, דומה כאילו ביהמ"ד כולו עומד עתה לפני ב"ד של מעלה, וכאילו כף מאזניים גדול עומד לפניהם, ועליו כל גורל השנה הבאה אשר עתה יוכרע,

לטב או למוטב ח"ו.
***

לפתע נפתחה הדלת, והרה"ק ה'שר שלום' ז"ע נכנס אל ביהמ"ד, אל הבימה, והחל את התקיעות.

מיטיבי רואי הבחינו תיכף באור העילאי השורה על הפנים הקדושות של הצדיק, והסיקו על המצב כי טוב, אך בכל אופן התפילה והתקיעות הלכה מכאן והלאה כרגיל, ללא חריגות מיוחדות, אחרי תפילת 'מוסף' הסב הרה"ק לסעודת היום יחד עם מקורביו, ובאמצע הסעודה החל הרה"ק לגלות על מה שהתרחש היום בשמי מעל.

הם ישבו על קרקע הצריף, מכורבלים במדיהם מפני הקור המצמית, ונפשם עליהם מרה.

'מילא כל השנה, אך גם בראש השנה נשב בין הערלים? ביום אשר כל ישראל שבים בתשובה לפני ה', ומקבלים עליהם להתנהג כראוי מהיום והלאה - נשהה ללא מחזור ללא שופר, ללא כלום? מה יהיה איתנו? מתי נשוב אנו בתשובה לפני ה' על חטאינו הרבים?' בכה הקטנוניסט

המבוגר לפני חבריו.

החברים הנהנו בראשם בשברון לב. הם המשיכו להתכרבל על הקרקע באפס מעש, ובאפס אונים. וכי מה יוכלו לעשות?

לפתע הבזיק רעיון במוחו של אחד מהם. 'הרי יש לנו את חיים החצוצרן! שחיים יתקע לנו בשופר שיש לנו אשר ספק הוא אם בכלל כשר לתקיעה! כל העיניים הסתובבו עתה בהתלהבות אל חיים החצוצרן, אך דווקא הוא השפיל עתה את עיניו, ותקע אותן עמוק בקרקע, זרזיפי דמעות החלו לנשור ממנו.

"אני?! שאני אתקע בשופר?!", אני שכ"כ חטאתי והמריתי לפני ה' אתקע בשופר?! אני לא מסוגל, תמחלו לי חברים, זה לא ביכולתי."

החברים לא הסכימו לוותר, זיק של אור ניצת להם והם לא יאבדו אותו. הם החלו להכביר בהפצרות על 'חיים', אך חיים פשוט לא היה יכול, הוא היה מבויש עד עמקי נשמתו, שחוטא כמוהו יתקע בשופר לפני ה'?. כשרבו עליו ההפצרות הוא נאות לקחת את החצוצרה לידו, אך הוא לא הצליח להוציא קול מרוב בושה ודמעות.

הוא ניסה שוב, ושוב לא הצליח, וכן פעם שלישית וכן פעם רביעית, דמעות הבושה חנקו את קולו, אך החברים לא אבו להתייאש 'חיים', תנסה שוב' דחקו בו.

חיים החליט להתאמץ. עם כל הבושה הנוראה, הוא לקח לידו את החצוצרה ואז הצליח להוציא קול תקיעה אחת, לצהלת החברים.

ה'שר שלום' סיפר את סיפורו של 'חיים' באזני מקורביו, ואמר: "היום לפני התקיעות ראיתי כי הקטרוגים גברו באופן נורא רח"ל, עד שלא מצאתי לי דרך איך להעלות את התקיעות למעלה, ולכן לא נכנסתי לתקוע.

ואז הגיעה אותה תקיעה בודדת של 'חיים', היא בקעה את כל הרקיעים עד כסא הכבוד, והיא פתחה לי את הדרך אל התקיעות, ואז נכנסתי לתקיעות'.

את הסיפור סיפר רבינו שליט"א באחת השנים תקופת הימים הנוראים כשמוסר ההשכל העיקרי הוא כמובן, על הצורה הנכונה לגשת לתקיעות, אשר דווקא הלב נשבר והבושה הגדולה ביותר כשאיננו מרגישים אריים, זה מה שמעלה את התקיעות למעלה.

ורבינו שליט"א הוסיף לציין גם לקח נוסף מהסיפור: "כי עלינו ללמוד מהחוטאים של הדורות הקודמים, אשר גם כשהיו שקועים בחטאים עד צוואר, היה להם את ההכנעה והבושה לה'. ואת זה חובה עלינו ללמוד, שגם אם אנו נכשלים בחטאים, לפחות לא נאבד את הבושה וההכנעה."

מקור: הרעה והדיבור ר"ה תשפ"א

המשך אנה אנקשן

ועל כך יש לדעת שכמו שקדושת שבת נוגעת לכל היום, וכל היום מוזהר על קדושתו - כך עבודת המלכות בשבת נוגעת **לכל היום כולו**. ואם בכל שנה ושנה אנו מצפים לרגעים הקדושים של התקיעות, הרי השנה יש בידינו את כל השבת כולה לשמוח ולהמליך עלינו את אבינו מלכנו.

אלא שעדיין יש לכך זמן מוכשר ביותר. ובדרך צחות נאמר, שכל הזמן של התקיעות, וכל מה שצריכים להזדרז בדרך כלל לשמיעת התקיעות בתפילת הלחש - אפשר למלא השנה בעבודת קבלת המלכות. השמונה עשרה יכול להיות טוב ארוך יותר, **זה פשוט**, שהזמן הראוי לעבודת ראש השנה בכלל היא בתפילות, ובתפילות הנפלאות והמתוקות על מלכותו יתברך שבשמונה עשרה בפרט.

אך בדרך אמת, הרי ידועה שיטת הריטב"א שכל ענין פסוקי שופרות (שהתקשו המפרשים למה נצרכו, שהרי תוקעים בשופר) הוא במיוחד לשנה כגון זו, שראש השנה חל להיות בשבת ואי אפשר לתקוע בשופר. ואם כן זה הזמן והמקום לעסוק בעבודת השופר.

ומה מעוררים הם הפסוקים שם, אשר מדברים ממתן תורה שניתנה בשבת, ומהגאולה העתידה שביום שכולו שבת. אשר דעת לבנו נקל שהכל אחד, כי במתן תורה קיבלנו - כל אחד ואחד - מלכותו יתברך, כשאמר לנו השי"ת כביכול בכבודו ובעצמו "אנכי ה' אלקיך", בהתגלות אור השבת. והגאולה העתידה היא זמן התגלות אורו יתברך בעולם, ושבת היא זמן הארת האור הגנוז לישראל, וזהו ענין התקיעות - "אשרי העם יודעי תרועה, ה' באור פניך הילכו".

ז. עבודת היום השני

לאחר כל האמור, נוצרת כבר שאלה הפוכה מזו: **אם כן, שזכינו ופעלנו השנה בקדושת שבת עוד יותר מקדושת התקיעות, למה נצרכה עבודת התקיעות שביום השני? והתשובה תבוא באמצעות שאלה אחרת: למה צריך**

בכלל שני ימי ראש השנה? למה נשתנה ראש השנה מכל חג ומועד אשר צריך דווקא שני ימים ושתי עבודות?

ומבארים ספרי הפנימיות שביום ראשון של ראש השנה הוא בנין **פנימיות המלכות**, וביום שני של ראש השנה בנין **חיצוניות המלכות**. ומשמעות הדבר שביום הראשון עבודת המלכה היא על העניינים הפנימיים, ענייני התורה והעבודה, וביום השני המלכה היא על העניינים החיצוניים, ענייני הגשמיות. וזהו עומק דברי הצדיקים שביום הראשון טוב על רוחניות, וביום השני דנים על גשמיות.

וביתר פירוט, הרי ענין הפנימיות הוא הקשר שמצד הנשמה להשי"ת, שהיא אמנם פנימיות לבבנו, אולם עדיין נדרש שהקשר יחדור גם לחיצוניות, היינו למצב שלנו, לצרכים שלנו, לחיי היום-יום שלנו, לכל הפרטים החיצוניים שלנו. ולהנהיג נצרך היום השני של ראש השנה.

כך או כך, מובן שעבודה זו, לקבל מלכות שמים גם בעולם המעשה, בעולם החולין, צריכה שתהיה דווקא בחול, ועל ידי עשיה, ואי אפשר שתהיה בשבת קודש, יום המחשבה (תולדות בשלח). ולמעשה העבודה משתלבת: כי על ידי הכרת אלקותו יתברך שזכינו בשבת קודש באופן נפלא, נעסוק בעז"ה ביום השני להוריד השגה זו לחיי המעשה (עבודת ישראל).

וה'דברי חיים' מביא לכך את דוגמת המן: במן נאמר ש"כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעא תליין", ובשבת קודש נשפע שפע המן לכל השבוע, אלא שהיה זה ברוחניות. לאחר מכן במהלך כל השבוע היתה הורדתו בגשמיות. כך גם ביום שני של ראש השנה, נוריד את השפע הרוחני שקיבלנו ביום הראשון אל חיי המעשה (ועיין בעבודת ישראל הטעם עפ"י שבזמן המקדש כן תקעו ביום ראשון שחל להיות בשבת).

בתפילה שזוכה לקבל חיך מתיקות עול מלכותו יתברך באמת ובלבב שלם.

שמחים אנו לבשר שניתן כבר להשיג

קונטרסים לחודש תשרי

ילקוט מספריו החידושים וכן מאמרים מיוחדים שנרשמו בעבר ביחידתי ועוד

כירועים וכית ספרים: כדוכנים החיוחדים בהיל"ה בת' הדרשין

כירועים: ספרי יעקב' וליהן ספרים קרית ספרים

כנתי ברכ: ספרי ספרים 1600 קרית ספרים

ספרים 6666 ספרים פתח 12 ספרים 1600

כאשרה (רובע ז'): ספרי ספרים 12 הורקס 12

ספרים יתן נחמד 05331-48620 או 05331-48620 קרית ספרים

יהודים רבים מתחננים גם הם לקבל את הגליון! לתרומת 500 גליונות בסך 350 ש"ח • 1000 גליונות בסך 600 ש"ח • 2000 גליונות בסך 1000 ש"ח • לתרומה חייג 05041-31519

אחראי ראשי של משרת הרפנה: 05832-88350 | חתן חלק המוקדים בארץ להשיג גליון: ירושלים ובית שמש חריש וטבריה בכל בני מדרשו | ירושלים: אודו טש 80 רחוב בר אילן 05567-62802 | מקה אור הצפון רחוב אביטוב | בני נאלי: ירושה 60 ביטה ב (-) | אודו מקה ברוך, רחוב החשמונים 11 קומה עליונה, יקוביני: 05341-90048 | בני בריק: רחוב סוקולוב 23 05276-19586 | מקה ז'וביני רחוב רבינו | ארבת שלום 18 | חוץ איש 441478 05331 | ביה"ח מעיני הרשעה | רחוב יחזקאל 4 (מערב ב"ב) קומה לרדת | בית: נבעה A התני רחוב הבבא סאלי 13/6 05832-88350 | נבעה B מקה קאר, רחוב רבי איש 59964 05832-59964 | אל"ש: ביהמ"ד ז'וביני צנח בריק רחוב ר' יוסף בן עזריאל | חידושים: ז'וביני: 05832-03937 | מקה באנו מדיעין עילית: הופסאן רחוב רשב"י 24 | ביהמ"ד קהילת החסידים | אשדוד: רובע: | ביהמ"ד קודש הסינים רחוב בעל תם 91762 05485-91762 | קרית ט"ו: מקה קרעשניף | פתח תקוה: ביהמ"ד המרכזי, קרית הבעש"ט | רחובות: ביהמ"ד קרעשניף